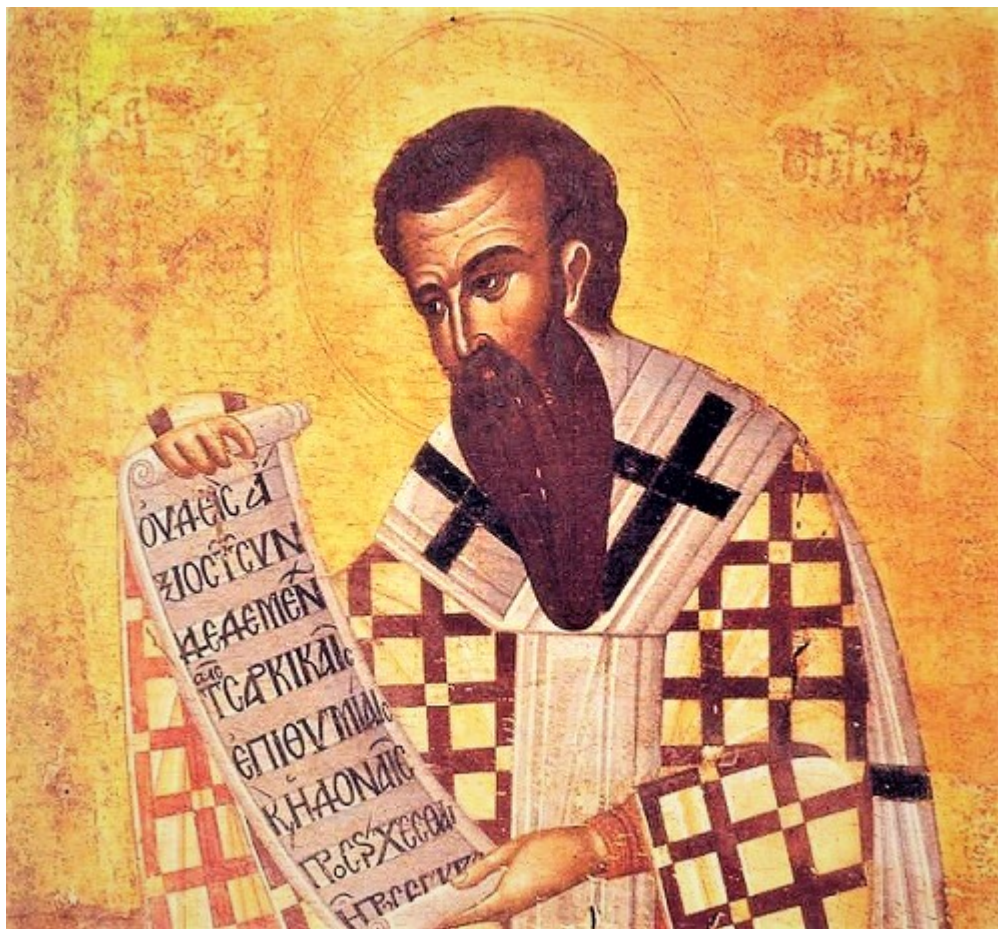

9 Ιανουαρίου 2020

Μεγάλου Βασιλείου: Ομιλία περί πίστεως (απόσπασμα)

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Απαύγασμα πατερικής Σοφίας](#)

Μέγας Βασίλειος.

1. Διά την φιλόθεον ψυχήν, το να ενθυμήται συνεχώς τον Θεόν είναι πράγμα ευσεβές και που δεν έχει κόρον. Διά τον λόγον όμως είναι πράγμα τολμηρόν να περιγράψη αυτά που έχουν σχέσιν με τον Θεόν.

Διότι η διάνοια πέφτει πολύ έξω από την αξίαν των πραγμάτων και ο λόγος επίσης παρουσιάζει με ασάφειαν αυτά που έχουν κατανοηθή. Εάν λοιπόν η διάνοιά μας υπολείπεται πάρα πολύ από το μέγεθος των πραγμάτων, ο δε λόγος είναι κατώτερος και από την ιδίαν την διάνοιαν, πως δεν είναι αναγκαία η σιωπή διά να μη νομισθή ότι εξ αιτίας της κατωτερότητος των λόγων διατρέχει κίνδυνον το θαύμα της Θεολογίας;

Εις όλα τα λογικά όντα λοιπόν εκ φύσεως υπάρχει μέσα τους η επιθυμία να δοξάζουν τον Θεόν, όλοι όμως εξ ίσου υστερούν εις το να ομιλήσουν επαξίως διά τον Θεόν. Και ακόμη ο ένας διαφέρει από τον άλλον ως προς τον πόθον της ευσεβείας.

Κανείς όμως δεν έχει σκοτισθή τόσον και δεν εξαπατά τον εαυτόν τον, ώστε να νομίζη ότι έχει φθάσει εις το ακρότατον σημείον της κατανοήσεως.

Αλλά όσον και αν φανή ότι προκόπτει εις την γνώσιν, τόσον περισσότερον αισθάνεται την αδυναμίαν. Τέτοιος υπήρξεν ο Αβραάμ! Τέτοιος υπήρξεν ο Μωυσής!

Όταν ημπόρεσαν να ιδούν τον Θεόν, όσον ημπορεί ο άνθρωπος να τον ιδή, τότε ο καθένας περισσότερον εταπείνωνε τον εαυτόν τον.

Ο Αβραάμ ωνόμαζε τον εαυτόν του «γη και σποδόν» και ο Μωυσής έλεγεν «είμαι αδύνατος εις την φωνήν και τραυλός». Διότι έβλεπε την αδυναμίαν της γλώσσης, η οποία δεν ημπορούσε να τον εξυπηρετήση εις τα μεγάλα νοήματα.

Πλην όμως επειδή κάθε αυτί είναι ανοικτόν τώρα διά να ακούση θεολογικήν διδασκαλίαν και δεν υπάρχει κόρος διά τέτοια ακούσματα εις την συνάθροισιν, που επιβεβαιώνει τον λόγον του Εκκλησιαστού ότι «το αυτί δεν γεμίζει με το να ακούη», είναι ανάγκη να ομιλήσωμεν, όσον ημπορούμεν.

Θα είπωμεν δε όχι όσος είναι ο Θεός, αλλά όσον ημπορούμεν ημείς. Διότι ούτε, επειδή αδυνατούμεν να διαπεράσωμεν με τα μάτια μας το διάστημα μεταξύ ουρανού και γης, παραιτούμεθα κιόλας και από το να παρατηρούμεν όσον ημπορούμεν.

Έτσι και τώρα με ταπεινά λόγια θα εκπληρώσωμεν το χρέος προς την ευσέβειαν και θα επιτρέψωμεν εις το μεγαλείον της φύσεως να έχη το προβάδισμα της νίκης έναντι κάθε λόγου.

Διότι ούτε αι γλώσσαι των αγγέλων, οποίαι και αν είναι, ούτε αυταί των αρχαγγέλων, αφού συνενωθούν μαζί με ολόκληρον την λογικήν φύσιν, θα ημπορέσουν να φθάσουν εις το ελάχιστον μέρος, εκτός εάν εξισωθούν με το όλον.

Εσύ όμως εάν επιθυμής να λέγης ή να ακούης κάτι διά τον Θεόν, να εγκαταλείψης το σώμα σου, να αφήσης τας σωματικές αισθήσεις, να εγκαταλείψης την γην, να εγκαταλείψης την θάλασσαν, να πετάξης επάνω από τον αέρα, να περιφρονήσης τας επόχας και την ευταξίαν των καιρών, τον διάκοσμον της γης, να ευρεθής επάνω από τους αιθέρας, να διαβής τα άστρα, τα θαυμαστά γύρω από αυτά, την ευπρέπειάν των, τας διαστάσεις των, και το τι χρειάζονται εις το σύμπαν· την ευταξίαν, την λαμπρότητα, την θέσιν, την κίνησιν και ποίαι είναι αι μεταξύ των σχέσεις ή αποστάσεις.

Όλα αυτά αφού τα διαβής με την λογικήν, αφού υπερβής τον ουρανόν και ευρεθής επάνω από αυτόν, να παρατηρήσης με μόνην την διάνοιαν τα κάλλη που υπάρχουν εκεί· τας επουρανίους δυνάμεις, τας χοροστασίας των αγγέλων, τας επιστασίας των αρχαγγέλων, την δόξαν των κυριοτήτων, τα προεδρεία των θρόνων, τας δυνάμεις, τας αρχάς και τας εξουσίας.

Αφού διατρέξης τα σύμπαντα και με τους λογισμούς σου ανατείλῃς πάνω από όλην την κτίσιν και ανυψώσης τον νουν σου πέραν από αυτά, να εννοήσης την θείαν φύσιν· σταθεράν άτρεπτον, αναλλοίωτον, απαθή, απλήν, ασύνθετον, αδιαίρετον, φως απλησίαστον, δύναμιν απερίγραπτον, μέγεθος απεριόριστον, δόξαν που

υπεραστράπτει, αγαθότητα αξιοπόθητον, ομορφιάν ανυπέρβλητον και που προσβάλλει μεν σφοδρά την πληγωμένην ψυχήν, αλλά δεν ημπορεί διά τον λόγον να εκφρασθή επαξίως.

Απόσπασμα από την “Ομιλία περί πίστεως”, του Μεγάλου Βασιλείου, όπως δημοσιεύεται στον τόμο “Μεγάλου Βασιλείου έργα, τόμος 7, Ομιλίες και Λόγοι”, των Πατερικών Εκδόσεων Γρηγόριος Παλαμάς. Εισαγωγή, κείμενο, μετάφραση Βασίλειος Ψευτογκάς.